

Kelan valtuutettujen yleiskokous

Aika 23.10.2018 klo 16.00

Paikka Eduskunta, Mannerheimintie 30, ravintolan kabinetti

Läsnä	Valtuutettu Sari Sarkomaa	1 – 11 §, puheenjohtaja 1 – 6 §
	Valtuutettu Ritva Elomaa	
	Valtuutettu Hannakaisa Heikkinen	1 – 5 §, osittain 6 §
	Valtuutettu Niilo Keränen	1 – 11 §, puheenjohtaja 7 – 11 §
	Valtuutettu Anneli Kiljunen	
	Valtuutettu Jaana Laitinen-Pesola	
	Valtuutettu Anne Louhelainen	1 – 6 §, osittain 7 §
	Valtuutettu Leena Meri	1 – 6 §, osittain 7 §
	Valtuutettu Kristiina Salonen	
	Valtuutettu Eero Suutari	1 – 5 §, osittain 6 §
	Valtuutettu Martti Talja	1 - 5 §, osittain 6 §
	Pääjohtaja Elli Aaltonen	
	Johtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma	
	KHT-tilintarkastaja Ulla-Maija Tuomela	5 §
	Hankintalakimies Anu Ojala	6 §
	Hankintalakimies Emilia Perttunen	6 §
	Hankintalakimies Kari Tolonen	6 §
	Ryhmäpäällikkö Susanna Bruun	7 §
	Lakiasiainpäällikkö Leena Uikkanen	sihteeri

1 § Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Sari Sarkomaa avasi kokouksen.

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi (valtuutettujen johtosääntö 4 § ja 5 § 1 mom.).

3 § Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista sillä lisäyksellä, että kohdassa 6 käsitellään Kelan kilpailutusten yleiskuvauksen lisäksi myös terapiapalveluhankintojen tilanne. *Liite 1.*

4 § Pöytäkirjan tarkastajan valitseminen

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin valtuutettu Anneli Kiljunen.

5 § Valvontatilintarkastuskertomus ajalta 1.1. – 30.6.2018

KHT-tilintarkastaja Ulla-Maija Tuomela esitteli valvontatilintarkastuskertomuksen ajalta 1.1. – 30.6.2018. Esitys oli jaettu valtuutetuille etukäteen. *Liite 2.*

Valtuutetuilla ei ollut esitykseen huomautettavaa.

6 § Kelan kilpailutusten yleiskuvaus ja terapiapalveluhankintojen tilanne

Hankintalakimies Anu Ojala kävi läpi julkisten hankintojen lakiperustan ja hankintalain tavoitteet sekä periaatteet. Suomen hankintoja koskeva lainsäädäntö perustuu pitkälti EU-direktiiviin. Kelan tulee kilpailuttaa kynnysarvon ylittävät hankinnat. Alin kynnysarvo on tavara- ja palveluhankintojen kansallinen kynnysarvo 60 000 euroa (alv 0 %).

Hankintalain tavoitteena on julkisten varojen käytön tehostaminen. Hankintoja tulee pyrkiä toteuttamaan mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen. Hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Tarjoajia tulee kohdella tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Lisäksi hankinnoissa on toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Laatua voidaan vaatia myös vähimmäisvaatimuksena. Tällöin vertailuun ei oteta mukaan tarjousta, joka ei täytä näitä vähimmäisvaatimuksissa edellytettyjä laatuvaatimuksia. Vähimmäisvaatimukset ylittävä laatu voidaan ottaa huomioon vertailussa hankintayksikön asettamien perusteiden mukaisesti. Tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.

Kelassa tehdään hankintoja sekä Kelan omaan toimintaan liittyen että asiakkaille myönnettäviä etuuksia varten. Kilpailutuksen toteuttamisessa käytettävää sähköistä järjestelmää ja hankintalakia koskeva erityisosaaminen on Kelassa keskitetty hankintapalveluryhmään, joka toteuttaa hankinnat yhteistyössä tilaajayksikön kanssa.

Pääjohtaja on päättänyt, että Kelassa tehdään hankinnoista sisäinen selvitys, jonka pohjalta hankintoja uudistetaan. Tavoitteena on varmistaa, että Kelan hankinnat ovat kokonaisedullisia, vastaavat mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeita ja tuottavat korkealaatuisia sekä vaikuttavia palveluita.

Jo käynnistyneessä selvityksessä tarkastellaan kilpailutusmenettelyjen kehittämistarpeita ja mahdollisia lainsäädännön muutostarpeita. Selvityksessä keskitytään etenkin niihin hankintoihin, joissa tavarat tai palvelut hankitaan asiakkaalle. Parhaiden käytöjen löytämiseksi selvityksessä kuullaan laajasti asiakkaita, palveluntuottajia, järjestöjä ja hankinnan asiantuntijoita. Selvitys valmistuu maaliskuun 2019 alkuun mennessä. Työtä johtaa muutosjohtaja Tomi Ståhl.

Hankintalakimies Emilia Perttunen kertoi käynnissä olevista terapiapalveluhankinnoista, joihin sisältyy 125 tarjouskilpailua. Kaikki hankintapäätökset on lähetetty 23.10.2018 ja ne tullaan julkaisemaan Kelan nettisivuilla. Kela ottaa yhteyttä kaikkiin asiakkaisiin, joiden terapeutti vaihtuu.

Lasten ja nuorten fysioterapian ja toimintaterapian hankinnan osalta on aloitettu uuden kilpailutuksen valmistelu. Markkinavuoropuhelu käynnistetään viikolla 44. Tarjouspyyntö julkaistaan viikolla 50 ja tarjoukset tulee jättää tammikuussa 2019. Sopimusten on tarkoitus tulla voimaan viimeistään toukokuussa 2019.

Markkinavuoropuhelun tarkoituksena on selvittää palvelun sisältöä ja siltä vaadittua laatua sekä vertailukriteerejä. Tämä toteutetaan kirjallisella kyselyllä, joka osoitetaan

asiakkaiden edustajille, liitoille, palveluntarjoajille ja hoitaville tahoille. Lisäksi markkina-uoropuhelun yhteydessä tavataan Suomen Toimintaterapialiitto ry, Suomen Fysioterapeutit ry, Suomen Kuntoutusyrittäjät ry ja Lasten fysioterapia ry. Viikolla 45 Kelan viestintä järjestää mediatilaisuuden.

Hankintayksikkö voi tehdä hankintaoikaisun, jos hankintapäätös perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen. Hankintaoikaisulla ei voi muuttaa tarjouspyynnössä asetettuja valintaperusteita. Perusteena hankintaoikaisulle ei ole se, että kaikki tarjoajat eivät tule tarjouskilpailussa valituiksi.

Pääjohtaja Elli Aaltonen totesi, että palveluntuottajat ovat kritisoineet erityisesti laatuvaatimusten heikentämistä. Pääjohtaja toi esille, että laadun merkitystä vähimmäisvaatimuksissa kasvatettiin.

Käytiin keskustelu esityksistä ja valtuutetut esittivät tarkentavia kysymyksiä.

Hankintalakimies Kari Tolonen kertoi, että hankintayksikkö ei voi vaatia, että tarjouksen tekijällä olisi tarjousta tehtäessä kaikki lupaamansa resurssit käytössä. Jos tarjouksen tekijän kanssa tehdään sopimus, riittää, että hän pystyy toteuttamaan tarjouksessa luvatut palvelut sopimuskauden alkaessa. Laatutekijänä ei voida ottaa huomioon esimerkiksi, että palvelun tarjoajalla olisi omia autoja enemmän kuin muilla.

Markkinaoikeuden tuoreen päätöksen mukaan tarjouspyynnössä ei saa edellyttää, että tarjouksen tekijän pitäisi esittää nimetyt henkilöt jo tarjousta tehdessään. Tämän katsotaan vääristävän kilpailua.

Alueellisen kattavuuden osalta ei ole katsottu pelkästään kuntakohtaista kattavuutta, vaan suurissa kunnissa on otettu huomioon myös kunnan sisällä toteutuva alueellinen kattavuus.

Suorahankinnan käyttämiselle on erittäin tiukat kriteerit. Koska hankintalakimiehet eivät ole etuuskien sisällön asiantuntijoita, kuntoutuksen asiantuntijat tekevät kokonaisarvion siitä, täytyvätkö suorahankinnan perusteet. Suorahankinnoista ei ole pidetty tilastoja, mutta jatkossa tilastointia tehdään niidenkin osalta.

Arvonlisävero koskee vain musiikkiterapeutteja, joilla ei ole terveydenhuollon ammattitutkintoa. Kela ei voi vähentää ostamistaan palveluista arvonlisäveroa ja se on siksi Kelalle tosiasiallinen kustannus ja se on otettava huomioon hankinnoissa. Tätä asiaa on selvitetty myös verottajan kanssa.

Kela ei voi asettaa eriarvoiseen asemaan tarjouksen tekijää, joka ilmoittaa käyttävänsä alihankkijoita. Jos näin tehtäisiin, menettely suosisi suuria palveluntarjoajia. Julkaistava tarjouspyyntö liitteineen sisältää tiedot laadun vähimmäistasosta. Palvelukuvaukset ovat usein hyvin pitkiä, koska laatuvaatimuksia on paljon. Jos valittu palveluntuottaja ei pysty tuottamaan sopimuksen mukaista palvelua, sopimus voidaan purkaa.

Lasten kanssa työskentelevien osalta työnantajan tulee tehdä selvitys henkilökuntansa rikostaustasta. Sovittiin, että tältä osin selvitetään vielä, voisiko Kela tarkistaa asian hankinnan yhteydessä. Vastaus toimitetaan valtuutetuille myöhemmin sähköpostitse.

Johtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma totesi, että kokonaistaloudellisuuden laskeminen on erittäin vaikeaa, koska kokonaisuus on niin kompleksinen. Asiasta voidaan esittää pelkästään arvioita.

Laitoskuntoutuksessa palveluntuottajille maksetaan erikseen majoituksesta.

Uudessa käynnistyvässä lasten ja nuorten fysioterapian ja toimintaterapian kilpailutuksessa pyritään ottamaan huomioon yksilöllisyys. Kela ei kuitenkaan voi taata, että kilpailutuksen jälkeen sama palveluntuottaja jatkaisi.

Merkittiin selvitys saaduksi. *Liitteet 3 – 4.*

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on antanut Kelalle moitteita liian pitkistä sopimuskausista. Toisaalta tuotiin esille myös se, että kaikki katkokset asiakassuhteissa eivät johdu kilpailutuksesta, vaan on myös muita syitä.

Puheenjohtaja totesi yhteenvedossaan, että lainmukaiset toimet on tehtävä, että asiakkailla voidaan turvata riittävät ja laadukkaat palvelut. Ennen kilpailutusta olisi ollut syytä käydä keskustelua palveluntuottajien ja asiakkaiden kanssa. Pääjohtajan edellyttämä Kelan sisäinen selvitystyö tulee tehdä. Valtuutetuille toimitetaan sähköpostitse sovitut lisäselvitykset.

Puheenjohtaja esitti, että valtuutetut antaisivat työvaliokunnalle mandaatin valmistella toimeksianto ulkopuolisen selvityksen tekemisestä terapiapalvelujen hankinnan osalta. Asiasta julkaistaan myös valtuutettujen tiedote, joka tulee ennen julkaisemista kommentteille kaikille valtuutetuille.

Hyväksyttiin yksimielisesti puheenjohtajan esitys.

7 §

Pääjohtajan katsaus

Varapuheenjohtaja Niilo Keränen ryhtyi johtamaan puhetta.

Pääjohtaja Elli Aaltonen kävi läpi etuuksien käsittelyajat. Toimeentulotuen keskimääräinen käsittelyaika viikolla 42 oli koko maassa 5,2 työpäivää.

Ryhmäpäällikkö Susanna Bruun kävi läpi taksimatkojen ajankohtaisen tilanteen. Viikon 41 tietojen mukaan toiminta on kunnossa 14 maakunnassa. Puutteita ja ongelmia oli Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä. Näiden kolmen maakunnan lisäksi tiivistetyssä vähintään viikoittaisessa seurannassa aikaisempien tai edelleen jatkuvien ongelmien tai ongelmaepäilyjen vuoksi on Satakunta ja Varsinais-Suomi.

Palveluntuottajilla on ollut heinä-elokuun aikana vaikeuksia toimittaa tilityksiä Kelaan. Palveluntuottajat on veloitettu toimittamaan ko. tilitykset 31.10.2018 mennessä. Osalla alueista tilitysten toimittamisessa on ilmennyt viiveitä myös syyskuulta. Tilitysten käsittelyajat Kelassa ovat kaikissa vakuutuspiireissä lyhyitä, ainoastaan muutamia päiviä. Maksuliikenteen viiveet aiheuttavat viiveitä asiakkaiden omavastuuosuuksien kertymiseen, joka voi pahimmillaan vaikeuttaa joidenkin asiakkaiden hoitoon pääsyä. Myöskään autoilijat eivät mahdollisesti saa omia tulojaan ajallaan.

Kelan korvaamia taksimatkoja Uudellamaalla ei ole saatu sopimuksen edellyttämälle tasolle. Tämä on näkynyt asiakkaille ruuhkina taksien välityskeskuksesta sekä myöhästymisinä ja toteutumattomina matkoina. Kela ja Helsingin-Uudenmaan Taksit Oy ovat päättäneet päättää sopimuksensa siirtymäajan jälkeen. Ylimenoajasta ja sopimuksen päättämisestä 31.3.2019 on solmittu Kelan ja palveluntuottajan välinen sopimus. Sopimuksella on haluttu taata hallittu pääsopimuksen päättäminen. Palveluntuottaja on sitoutunut tuottamaan alkuperäisen sopimuksen mukaiset palvelut vähintään nykyisen tasoisena. Ylimenoaikaa koskevaan sopimukseen sisältyy 25 000 euron suuruinen sopimussakko, jota voidaan käyttää, jos palvelutaso laskisi. Viime kädessä Kela voi edelleen purkaa sopimukset.

Kelassa on ryhdytty valmistelemaan uutta kilpailutusta Uudellemaalle. Kilpailutuksen mukaisen toiminnan on suunniteltu käynnistyvän 1.4.2019.

Käytiin keskustelu esityksestä.

Valtuutetuille toimitetaan sähköpostitse tietoja puheluiden mediaaniajoista. Tilastot muodostuvat palveluntuottajien järjestelmäraporteista, muuta raportointia ei ole käytettävissä. Kela valvoo palveluntuottajien toimintaa auditointien avulla ja ne ovat käynnistymässä pian.

Sopimuksissa ei ole ehtoa siitä, mistä autojen on tultava. On siis mahdollista, että viikonloppuisin jossakin kunnassa ei ole päivystystä, vaan autot tulevat kauempaa.

Siirtymäkausi Uudellamaalla on pitkä, mutta hankintaprosessia ei voida viedä läpi nopeammin. Jos sopimus palveluntuottajan kanssa olisi purettu, ei käytössä olisi ollut lainkaan suorakorvausmenettelyä.

Parhaiten taksimatkat ovat hoituneet Pohjois-Karjalan ja Kymenlaakson alueella. Siellä palveluntuottaja ei vaihtunut. Myös Päijät-Hämeestä on tullut positiivista palautetta, vaikka palveluntuottaja vaihtui. Siellä suurin osa autoilijoista keskittyy Kela-ajoihin.

Kun veteraani matkustaa yksin taksilla, voidaan matka korvata vain, jos matka on tilattu alueellisen välityskeskuksen kautta. Kuntoutuspalveluntuottaja voi tilata ryhmäkuljetuksia varten veteraaneille tutun autoilijan.

Tietoliikennetestausta tehtiin ennen kuin Kelaan sai toimittaa tilityksiä. Testaukset kuitenkin jouduttiin tekemään ns. salkkustestauksina eli niissä ei voitu välittää oikeita henkilötietoja.

Merkittiin, että kokous ei ollut enää päätösvaltainen.

Sovittiin, että valtuutetuille toimitetaan alustavat arviot matkamääristä maakunnittain. Maksetuista korvauksista ei ole vielä saatavissa luotettavia tietoja.

Valtuutettu Salonen kiitti siitä, että valtuutetuille on annettu taksitilanteesta systemaattisesti tietoa.

Merkittiin pääjohtajan katsaus tiedoksi. *Liite 5.*

8 § Valtuutettujen kokousten asialistojen ja pöytäkirjojen julkaiseminen

Siirrettiin asia käsiteltäväksi seuraavaan kokoukseen päätösvaltan puuttumisen vuoksi.

9 § Tiedoksi merkittävät asiat

Merkittiin tiedoksi Kelan hallituksen pöytäkirjat 7 – 8/2018, valtuutettujen yleiskokousten pöytäkirjat 4 – 7/2018 ja valtuutettujen työvaliokunnan pöytäkirjat 6 – 10/2018, jotka oli lähetetty valtuutetuille kokouskutsun mukana.

10 § Muut esille otettavat asiat

Muita asioita ei ollut.

11 § Kokouksen päättäminen

Valtuutettujen varapuheenjohtaja Niilo Keränen päätti puheenjohtajana kokouksen.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Leena Uikkanen
sihteeri

Tarkastettu

Sari Sarkomaa
puheenjohtaja 1 – 6 §

Niilo Keränen
puheenjohtaja, 7 – 11 §

Anneli Kiljunen
valtuutettu, pöytäkirjan tarkastaja